

Eduskunnan lakivaliokunta

lav@eduskunta.fi

Tuomioistuinviraston lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koske- vaksi lainsäädännöksi

Hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain muuttaminen

Ehdotuksen 8 d §:n mukaan palvelutuottaja luo täysi-ikäiselle henkilölle viestinvälityspalvelutilin, kun henkilö tunnistautuu 3 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua luonnollisen henkilön tunnistuspalvelua käyttäen.

Tuomioistuinvirasto kannattaa esitystä viestinvälityspalvelutilin perustamisesta. Hallituksen esityksessä on perusteellisesti käsitelty erilaisia oikeusturvamekanismeja niissä tilanteissa, joissa kansalainen ei ymmärrä tunnistuspalvelun käyttämisen johtavan viestinvälitystilin perustamiseen, tai hänen kykynsä hoitaa asioitaan sen kautta myöhemmin heikkenee.

Myös esityksessä ehdotettu viestinvälityspalvelun avulla välitettyjen viestien säilytysajan pidentäminen viiteen vuoteen on kannatettava.

Esityksessä ei ole kuitenkaan riittävällä tavalla huomioitu sitä, että tuomioistuimissa asiakkaita edustavat asiamiehet. Esitys jättää tulkinnanvaraiseksi sen, tulisiko asiointipalvelua käyttävälle asiamiehelle lähettää heräte hänen henkilökohtaisiin Suomi.fi-viesteihinsä, jos hänellä on viestinvälityspalvelu käytössä, vai hänen asiointipalvelussa ilmoittamaansa sähköpostiosoitteeseen. Jälkimmäinen vaihtoehto on luonnollinen ja mielekäs, mutta tämä olisi syytä täsmentää uudessa laissa.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain muuttaminen

Huomiot tiedoksiantoa koskevista ehdotuksista (18-19 b §:t)

Digi ensin -hankkeen lainsäädäntömuutoksilla tavoitellaan tehokkaampia viranomaismenettelyitä ja parempaa tuottavuutta.

6.10.2025

TIV/1318/2025

Tuomioistuinvirasto toteaa, että ehdotetut lakimuutokset eivät alkuvaiheessa tuo merkittäviä taloudellisia säästöjä tuomioistuinlaitokselle. Suurimmat työmääräsäästöt saadaan vasta, kun asiakkaat ottavat käyttöön tuomioistuinten sähköiset asiointipalvelut.

Huomiot sähköisen asiakirjan saapumista määräajassa koskevasta ehdotuksesta (11 §)

Tuomioistuinvirasto lähtökohtaisesti kannattaa sitä, että sähköisiä asiakirjoja koskeva määräaika sääntely on yhdenmukainen koko tuomioistuinlaitoksessa ja samanlainen riippumatta siitä, onko asiakirja tuomioistuimen pyytämä vai asiakkaan omasta aloitteesta sille toimittama.

Tuomioistuinvirasto kuitenkin toteaa, että tuomioistuimet ovat toiminnassaan sidottuja lakisääteisiin määräaikoihin. Tunti- ja vuorokausikohtaiset määräajat yhdessä ehdotetun määräaika sääntelyn muutoksen kanssa voivat johtaa tarpeeseen perustaa hallinto-oikeuksille niiltä puuttuva virka-ajan ylittävä päivystysjärjestelmä. Tämä voi tulla ajankohtaiseksi esimerkiksi Euroopan komission paluusetuksessa hallinto-oikeuksille esitetyn täytäntöönpanokieltihakemusten käsittelyn 48 tunnin määräajan säätämisen myötä.

Pakkokeinopäivystys yleisissä tuomioistuimissa on järjestetty iltaisin, viikonloppuisin ja pyhinä. Vastaavanlaisen päivystysjärjestelmän luominen hallinto-oikeuksiin edellyttäisi säädösmuutoksia ja aiheuttaisi kustannuksia. Arvion mukaan yhden hallinto-oikeuden osalta päivystysjärjestelmän varallaolon aiheuttamat kustannukset olisivat noin 160 000 euroa vuodessa ja esimerkiksi neljän hallinto-oikeuden osalta vastaava summa olisi noin 640 000 euroa. Toimenpidekustannukset ovat riippuvaisia käsitellyistä asiämääristä, joita ei em. summissa ole huomioitu.

Oikeudenkäymiskaaren ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain muuttaminen

Tuomioistuinvirasto kannattaa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 15 §:n muutosesitystä erityisesti siitä, että

- hallintotuomioistuin voi valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat, ja
- asiointipalvelua voidaan pitää asiakkaan prosessiosoitteena sen jälkeen, kun hän on toimittanut sinne asiakirjan.

Esitetty säännös edistää hallintotuomioistuinten tavoitetta siirtää tuomioistuinasiointia yhä enemmän asiointipalveluun.

Yleisten tuomioistuinten puolelta vastaava asiointipalvelun käytön edistämiseksi ja tuomioistuintyön tehostamiseksi tarpeellinen säännös kuitenkin puuttuu. Hallinto- ja yleisiä tuomioistuimia ei ole perusteltua käsitellä asiassa eri tavalla. Myös yleisissä tuomioistuimissa saavutetaan suurimmat työmääräsäästöt vasta sitten, kun asiakkaat ottavat asiointipalvelun käyttöön. Samanlainen sääntely koko tuomioistuinlaitoksessa

6.10.2025

TIV/1318/2025

on myös selkeämpää eri tuomioistuimissa asioivien kansalaisten ja asiamiesten kan-
nalta.

Yleisten tuomioistuinten uuden sähköisen asiointipalvelun ensimmäistä osuutta ollaan
ottamassa käyttöön loppuvuonna 2025 ja sitä laajennetaan uusiin asiaryhmiin vuoden
2026 aikana.

Erityisasiantuntija

Timo-Juhani Laurila

Käyntiosoite: Silkkitehtaantie 5 C, Vantaa • Postiosoite: PL 100, 00085 Tuomioistuinvirasto • Vaihde: 029 56 50500 Be-
söksadress: Silkesfabriksvägen 5 C, Vanda • Postadress: PB 100, 00085 Domstolsverket • Växel: 029 56 50440 tuomiois-
tuinvirasto@oikeus.fi • www.tuomioistuinvirasto.fi

